

Staten och jämställdheten

Har staten uppnått jämställdhet? Det är en slutsats som dras av författarna till rapporten *Jämställdhet räknas – en ESO-rapport om kvinnors förändrade position i arbetslivet* baserad på kvinnors och mäns representation på olika befattningar.

Expertgruppen Lönelotsarna visar att det finns avgörande steg kvar till jämställdhet. I rapporten *En (o)fullständig bild av löneskillnader 2018* gjorde Lönelotsarna en fördjupad studie av lönerna för lika och likvärdiga yrken i staten utifrån Medlingsinstitutets och Statistiska centralbyråns lönestrukturstatistik.

Vår kartläggning visar att oavsett om vi studerar samma yrken eller likvärdiga yrken, ålder eller utbildningsnivå, är mönstret tydligt. Kvinnor tjänar mindre än män inom de flesta yrken.

I kvinnodominerade yrken är lönen i genomsnitt 9 procent eller 3 400 kronor lägre än i jämförbara yrken.

I nio av tio kvinnodominerade yrken har män högre lön än kvinnor. Den största skillnaden finns bland domare där män har 5 200 kronor mer än kvinnor. I samtliga mansdominerade yrken har män högre lön än kvinnor, bland annat tull och bevakningstjänstemän.

Utbildning lönar sig mer för män än kvinnor även inom staten. Kvinnodominerade yrken som kräver eftergymnasial utbildning har lägre lön än övriga yrken. Det är anmärkningsvärt att män i kvinnodominerade yrken med höga utbildningskrav har 2 500 kronor mer i lön än kvinnor. Likaså att män har 3 500 kronor mer än kvinnor i yrken med krav på medellång utbildning i antalsmässigt "jämställda" yrken.

I alla åldersgrupper från 30 år och upp till pensionering har män genomgående högre lön än kvinnor.

Lönelotsarna har gjort det som inte statliga myndigheter och inte heller ESO-rapporten gjort, utgått från lagstiftningen om lönekartläggning av lika och likvärdiga yrken. Vi har visat på det mönster med genomgående lägre kvinnolöner som blir uppenbart när analysen görs rätt. I en undersökning tidningen *Publikt* redovisade hösten 2019 var det bara sju av landets trettio största statliga myndigheter som till fullo följt lagens krav på att göra en lönekartläggning varje år.

I sitt arbete mot ojämställda löner måste statliga myndigheter ha en högre ambitionsnivå och börja med att följa lagstiftningen. Då först blir staten jämställd!

Expertgruppen Lönelotsarna

Anita Harriman, Lena Johansson, Marie Trollvik